

**ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНИЙ
БАЙГУУЛЛАГУУДЫН 2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН**

Огноо: 2021 оны 4 дүгээр сарын 25

Нэг. Ерөнхий мэдээлэл

Аудитын код:	САГ- 2021/11/СТА-ТЕЗ	Шалгагдсан байгууллага, нэгжийн нэр:	Эрүүл мэндийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд
Аудит хийсэн бүтцийн нэгжийн нэр:	Аудитын хоёрдугаар газар	Аудит хийсэн баг, албан тушаалтан	Ахлах аудитор Р.Цолмон Аудитор Э.Энхбаатар Аудитор П.Амарсанаа

Хоёр. Байгууллага, нэгжийн тоо болон санал дүгнэлтийн талаарх мэдээлэл

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр/ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо					Гаргасан санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудит хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр				Зөрчилгүй	Хязгаарлалтай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт	Итгэл үзүүлсэн	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Төсвийн шууд захирагч	151	141	1	8	1	113	21	6	1
2	Засгийн газрын тусгай сан	1	1				1			
3	Төсөл хөтөлбөрийн нэгж	4	2			2	2			
4	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгж	2	1			1	1			
5	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	1	1					1		
6	Тусгай зориулалтын шилжүүлэг	22				22				
	ДҮН	181	146	1	8	26	117	22	6	1

Гурав. Аудитын үр дүн

3.1 Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл:

/сая төгрөг/

№	Байгууллагын ангилал	Залруулаагүй алдаа, зөрчил	Үүнээс		
			Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж

		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	ТЕЗ	5	199,877.1		-	3	129,165.1	2	70,712.0
2	ЗГТС	2	-			2	-	-	-
3	ТШЗ	619	58,375.7	88	267.2	204	24,517.4	327	33,591.2
4	ТӨААН	4	1.5	1	0.3	2	1.2	1	-
5	ТХН	6	75.9	0	-	2	-	4	75.9
Дүн		636	258,330.2	89	267.5	213	153,683.7	334	104,379.1

3.2 Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг ач холбогдлоор нь эрэмбэлж танилцуулах:

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 1

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайланд Эрүүл мэндийн яамнаас харьяа байгууллагуудад үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн 8,362.5 сая төгрөгийн бараа материалын хоорондын тооцоог дутуу, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлангийн хоорондын тооцоог 20.7 сая төгрөгөөр илүү тайлагнасныг аудитын явцад залруулсан.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайланд 8,383.2 сая төгрөгийн залруулга хийлгэсэн.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 2

Өмнөх оны аудитаар өгсөн 212.7 сая төгрөгийн хөрөнгийг холбогдох ангиллын дагуу залруулан бүртгэх зөвлөмжийн хэрэгжилт хангалтгүй, харьяа 26 байгууллага 37.3 сая төгрөгийн хөрөнгийг залруулж бүртгээгүй байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3-т “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил түүнийг арилгуулахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 3

ЭМЯ-ны Хөрөнгө оруулалтын санхүүгийн тайлангийн бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй Үндэсний оношилгоо эмчилгээний төв байгуулах (MON-8) төслийн 124,098.7 сая төгрөгийн өртөгтэй барилга байгууламж, тоног төхөөрөмжийг ТӨБЗГ-ын тушаал шийдвэргүй Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэгт шилжүүлж ашиглуулсан боловч тайлан бүртгэлд тусгаагүй, хөрөнгийн элэгдлийн зардлыг тооцоогүй байна.

Энэ нь ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д “Төсвийн тухай хуулийн дагуу төсвийн хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний болон хандив, бэлэглэл, тусламжийн хүрээнд бий болсон хөрөнгийг санхүүжилтийн гүйцэтгэлээр эрх бүхий байгууллагын албан бичиг, тооцоо, гүйцэтгэгчээс захиалагчид хүлээлгэн өгсөн баримт, хөрөнгө тус бүрийн үнийн задаргааг харгалзан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, холбогдох журамд заасны дагуу монгол хэлээр, зөв, оновчтой нэршлээр данс бүртгэлд

тусгана” гэж заасантай нийцэхгүй, мөн санхүүгийн тайлангийн “толилуулга ба тодруулга” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн:

Үндэсний оношилгоо эмчилгээний төв байгуулах төслийн барилга байгууламж, тоног төхөөрөмжийг ашиглагч байгууллагын данс бүртгэлд тусгах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 4

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар Эрүүл мэндийн яам, Нийслэлийн түргэн тусламжийн төв, Сүхбаатар дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, Уламжлалт анагаах ухааны элэг судлалын клиник төв, Ховд аймгийн Булган сумын нэгдсэн эмнэлэг, Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сум дундын эмнэлэг зэрэг 6 байгууллага сөрөг дүгнэлт авсан, АШУҮИС-ийн Монгол-Японы эмнэлгийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1-т “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, 42.2-т “төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан нь тухайн албан хаагчийг ажлаас халах сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно” гэж заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Сөрөг болон дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан байгууллагын удирдлагуудад хариуцлага тооцож ажиллах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 5

ЭМЯ-ны Хөрөнгө оруулалтын санхүүгийн тайлангийн бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд 2011-2013 онуудад хэрэгжиж эхэлсэн олон жилийн насжилттай 70,712.0 сая төгрөгийн 8 дуусаагүй барилга, байгууламж бүртгэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.2-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн санхүүжилтийг бодитой тодорхойлох”, 14.2.8-д “хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний хэрэгжилтийг төсвийн гүйцэтгэлийн явцад хянаж, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад улирал бүр тайлагнах” гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын “Толилуулга ба тодруулга”, “Үнэн зөв байдал” батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Төсвийн төслийг үндэслэлтэй, бодитой төлөвлөж, царцаагдсан барилгыг ашиглалтад оруулах асуудлыг холбогдох газар тавьж шийдвэрлүүлэх зөвлөмж өгсөн.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 6

Харьяа байгууллагуудад хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 107,330.2 сая төгрөгийн 781 алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 48,877.1 сая төгрөгийн 150 алдааг залруулж, 267.5 сая төгрөгийн 89 төлбөрийн акт, 24,518.5 сая төгрөгийн 210 албан шаардлага, 33,667.1 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах 332 зөвлөмж хүргүүлсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах” гэсэн заалттай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын “Эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Харьяа байгууллагуудад илэрсэн алдаа, зөрчлийг давтан гаргуулахгүй байх, дотоод хяналтыг сайжруулах, зөвлөгөө арга зүйгээр хангах, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмж өгсөн.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД
С.ЭНХБОЛД ТАНАА

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР**

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2021.04.26 № 1334

танай -ны № -т

Аудитын санал дүгнэлт

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.5-д заасны дагуу Эрүүл мэндийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Эрүүл мэндийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгадагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Эрүүл мэндийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар нийт 253,301.1 сая төгрөгийн залруулаагүй алдаа зөрчил илэрсэн бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг давж, УСНББОУС болон холбогдох хууль, журамд нийцээгүй, "Толилуулга", "Эрх ба үүрэг" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

V10.10.10.20\Bichia_KhereelYawan_Bichia\2021\0426audit\2-R_Gazar35.Docx

001030412

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

Д.ЗАНДАНБАТ